

YÖNETMELİK

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan:

YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ BELGELENDİRİLMESİ**VE DESTEKLENMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Esaslar ve Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesine İlişkin Hükümler****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik; üretim lisansı sahibi tüzel kişilere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri için Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi verilmesi ile 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında işletilecek YEK Destekleme Mekanizmasının kuruluşu ve işleyişini düzenlemek amacıyla kamu tüzel kişilerinin görev ve yetkileri ile ilgili gerçek ve tüzel kişilerin hak ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanununun 5, 6, 6/A, 6/B ve 11 inci maddeleri ile 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5 inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Biyokütle: Organik atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları, tarımsal hasat artıkları dâhil olmak üzere, tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünlerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen kaynakları,

b) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynakları: Rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dâhil), dalga, akıntı enerjisi ve gel-git ile kanal veya nehir tipi veya rezervuar alanı onbeş kilometrekarenin altında olan veya pompaj depolamalı hidroelektrik üretim tesisi kurulmasına uygun elektrik enerjisi üretim kaynaklarını,

c) Çöp gazı: Çöp dâhil diğer atıklardan enerji elde edilmesi amacıyla üretilen gazı,

ç) DUY: 14/4/2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğini,

d) Fatura dönemi: DUY ile belirlenen fatura dönemini,

e) Gün öncesi fiyatı: Gün öncesi planlama kapsamında belirlenen sistem marjinal fiyatlarını ya da gün öncesi piyasasında belirlenen nihai piyasa takas fiyatlarını,

f) Hibrit tesis: Birisi bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından olmak üzere iki veya daha fazla enerji kaynağını kullanarak elektrik enerjisi üreten tesisi,

g) İlgili mevzuat: Elektrik piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, Kurul kararları ile ilgili tüzel kişilerin sahip olduğu lisans veya lisansları,

ğ) Jeotermal kaynak: Yer kabuğundaki doğal ısı nedeniyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik ortalama sıcaklığın üzerinde olan, erimiş madde ve gaz içerebilen doğal su, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayalardan elde edilen su, buhar ve gazları,

h) Kanun: 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununu,

ı) Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı (KGÜP): Bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin bağlı olduğu dengeden sorumlu tarafın yükümlülüklerine ve gün öncesi dengeleme sonucuna bağlı olarak bir sonraki güne ilişkin gerçekleştirmeyi öngördüğü ve sistem işletmecisine dengeleme güç piyasasının başlangıcında bildirdiği üretim ya da tüketim değerlerini,

i) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

j) LÜY: Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliği,

k) Muafiyetli üretim miktarı: Her bir perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin kendi bölgesinde, LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kuran gerçek veya tüzel kişilerin üretim tesislerinde ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilip sisteme verdikleri ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi miktarını,

l) Milli Yük Tevzi Merkezi (MYTM): TEİAŞ bünyesinde yer alan ve elektrik enerjisi arz ve talebinin gerçek zamanlı olarak dengelenmesinden ve sistem işletiminden sorumlu merkezi,

m) Ödeme yükümlülüğü oranı (ÖYO): Tüketicilere elektrik enerjisi satışı yapan tedarikçilerin ödemekle yükümlü olacağı tutarın hesaplanmasında kullanılacak olan, her bir tedarikçinin tüketicilerine sattığı elektrik enerjisi miktarının, bu tedarikçilerin tamamının tüketicilere sattığı toplam elektrik enerjisi miktarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranı,

n) Ödeme yükümlülüğü tutarı (ÖYT): Her bir tedarikçi için ödeme

yükümlülüğü oranı(ÖYO) dikkate alınarak PMUM tarafından tahsil edilecek tutarı,

o) Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM): TEİAŞ bünyesinde yer alan, görev ve sorumlulukları Kanun'da ve ilgili mevzuatta belirlenen ve gün öncesi planlama/gün öncesi piyasası ve uzlaştırma iş ve işlemlerini yapmakla görevli ve yetkili birimi,

ö) Piyasa yönetim sistemi (PYS): Dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla, Piyasa İşletmecisi, sistem işletmecisi, piyasa katılımcıları ve sayaçların okunmasından sorumlu iletim ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin kullanımına sunulan ve küçük istemci yapısında çalışan uygulamaları,

p) Sistem marjinal fiyatı (SMF): Dengeleme güç piyasası kapsamında, dengeleme amacıyla iletim sistemi kısıtları dikkate alınmaksızın; sistemin enerji açığını gidermek için yük aldırılan dengeleme birimlerine uygulanan, kabul edilen en yüksek saatlik yük alma teklif fiyatını veya sistemin enerji fazlasını gidermek için yük atırılan dengeleme birimlerine uygulanan, kabul edilen en düşük saatlik yük atma teklif fiyatını,

r) Tedarikçi: Elektrik piyasasında serbest ve/veya serbest olmayan tüketicilere elektrik enerjisi satışı yapan üretim şirketleri, OSB üretim lisansı sahipleri, otoprodüktörler, otoprodüktör grupları, toptan satış şirketleri ve perakende satış lisansına sahip şirketleri,

s) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi (UEVÇB): Her bir piyasa katılımcısına ilişkin uzlaştırma hesaplamalarının yapılabilmesi amacıyla, piyasa katılımcıları tarafından tanımlanarak PYS aracılığıyla kaydı yapılan aktif elektrik enerjisi üreten ya da tüketen birimleri,

ş) YEK Destekleme Mekanizması (YEKDEM): Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin bizzat ve LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan kişilerin bölgelerinde buldukları perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri aracılığıyla faydalanabileceği fiyatlar, süreler ve bunlara yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları içeren destekleme mekanizmasını,

t) YEK Kanunu: 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunu,

u) YEK toplam bedeli (YEKTOB): YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olan tüzel kişilerin her biri tarafından iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi miktarı ile nihai YEK listesindeki fiyatların çarpılması suretiyle, enerjinin sisteme verildiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak hesaplanan bedellerin toplamını,

ü) YEKBED: YEK Bedelini,

v) YEKDEM katılımcısı: YEKDEM'e tabi olan her bir lisanslı üretim tesisi veya perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketlerini,

y) Yenilenebilir enerji kaynak belgesi (YEKBEL): Yenilenebilir enerji

kaynaklarından üretilen elektrik enerjisinin ulusal piyasada ve uluslararası piyasalarda alım satımında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi için üretim lisansı sahibi tüzel kişiye Kurum tarafından verilen belgeyi,

z) Yenilenebilir enerji kaynakları (YEK): Hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dâhil), dalga, akıntı enerjisi ve gel-git gibi fosil olmayan enerji kaynaklarını, ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

YEK belgesi

MADDE 4 – (1) YEK belgesi;

a) Lisansı kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynağından üretilebilir elektrik enerjisinin ulusal ve/veya uluslararası piyasalarda satışında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi,

b) Lisansı kapsamındaki üretim tesisinde bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisi için YEKDEM kapsamındaki uygulamalardan yararlanılması,

c) Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisinde üretilen elektrik enerjisinin emisyon ticareti kapsamındaki piyasalarda satışında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi için kullanılması amaçlarıyla verilir.

(2) Üretim lisansı sahibi tüzel kişilere verilen lisans belgesi, lisansı kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynağından üretilebilir elektrik enerjisinin, ulusal ve/veya uluslararası piyasalarda satışında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi ile YEKDEM kapsamındaki uygulamalardan yararlanmak amacıyla Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi (YEKBEL) olarak lisans süresince geçerlidir.

(3) Kurum, her yıl Nisan ayında, lisansı YEKBEL olarak geçerli lisans sahiplerini, emisyon ticareti kapsamındaki piyasalarda kaynak türünün belirlenmesi ve takibi amacıyla lisans bazında yenilenebilir enerji kaynağından üretilerek sisteme verilen elektrik enerjisi miktarını, hibrit tesisler bakımından yenilenebilir enerji kaynağından yapılan üretim miktarını Kurum internet sayfasında duyurur.

(4) Hibrit tesisler bakımından;

a) Güneş enerjisinden üretilen elektrik enerjisi miktarı, YEK Kanunu'nun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası uyarınca Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik hükümleri çerçevesinde,

b) Güneş enerjisi hariç yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisi ise bu Yönetmeliğe göre Kurumca çıkarılacak tebliğ hükümleri çerçevesinde tespit edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

YEK Destekleme Mekanizmasına Kayıt Esasları

YEK destekleme mekanizması

MADDE 5 – (1) YEK Destekleme Mekanizması (YEKDEM);

a) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin kayıt olmak suretiyle faydalanabileceği YEK Kanunu'na ekli I ve II sayılı Cetveller uyarınca belirlenecek fiyatları,

b) LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi yapan kişilerin bölgesinde buldukları perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi aracılığıyla faydalanacakları YEK Kanununa ekli I ve II sayılı Cetveller uyarınca belirlenecek fiyatları,

c) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren üretim lisansı sahibi tüzel kişiler ile LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi yapan kişilerin yararlanabileceği süreleri,

ç) (a) ve (b) bentleri kapsamındaki kişilere yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları kapsayan destekleme mekanizmasıdır.

(2) YEKDEM, PMUM tarafından takvim yılı bazında işletilir. YEKDEM'e bir takvim yılı için tabi olan üretim lisansı sahipleri, uygulamaya dahil oldukları takvim yılı içerisinde YEKDEM'den çıkamaz. LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan kişiler uygulama dışına çıkamaz.

YEKDEM'e kayıt başvuruları

MADDE 6 – (1) Üretim lisansı, bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olup YEK belgesi olarak da geçerli olan lisans sahibi tüzel kişiler, lisans bazında, bir sonraki takvim yılında YEKDEM'e kayıt olmak istemeleri halinde 31 Ekim tarihine kadar EK-1 Başvuru Dilekçesiyle Kuruma başvuru yapar. Başvuru, hibrit tesisler bakımından bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynağından üretilen miktarı, diğerleri için lisans kapsamındaki üretim miktarının tamamını kapsar.

(2) Muafiyetli üretim miktarını satın almakla yükümlü olan perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri, bölgelerindeki muafiyetli üretim miktarı için 31 Ekim tarihine kadar EK-2 başvuru dilekçesi ile YEKDEM'e kayıt olmak için Kuruma başvurmak zorundadır.

(3) YEKDEM'e kayıt olmak isteyen üretim lisansı sahipleri ile bölgelerindeki muafiyetli üretim miktarı için YEKDEM'e başvuru yapacak perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri başvuru dilekçesi ekinde bu Yönetmelikte ve 8 inci maddenin birinci fıkrasına göre alınacak Kurul kararı ile belirlenecek ekleri sunar.

YEKDEM kayıt başvurularına itirazlar ve itirazların sonuçlandırılması

MADDE 7 – (1) 6 ncı maddeye göre yapılan başvurulardan tam ve eksiksiz olduğu tespit edilenler inceleme ve değerlendirmeye alınır ve bu Yönetmelikte öngörülen bilgileri haviön YEK listesi, 4/8/2002 tarihli ve 24836 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 43 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde Kasım ayının ilk on günü içerisinde Kurum internet sayfasında ilan edilir.

(2) İlan edilen ön YEK listesindeki başvurulara ve/veya bilgilere;

a) Üçüncü şahıslar tarafından sadece kişisel hak ihlali nedeniyle,

b) İlgili lisans sahipleri tarafından ilana konu bilgilerin düzeltilmesi ve/veya varsa eksikliklerin giderilmesi amacıyla,

yazılı olarak beş gün içerisinde gerekçeleriyle birlikte itirazda bulunulabilir.

(3) İkinci fıkra kapsamında yapılan itirazlar Kurum tarafından incelenerek Kasım ayının 25’i itibariyle sonuçlandırılır.

YEK destekleme mekanizması başvurularının sonuçlandırılması

MADDE 8 – (1) 6 ncı madde kapsamındaki başvurusu inceleme ve değerlendirmeye alınan tüzel kişilerden bir sonraki takvim yılında YEKDEM’den yararlanabilecek olanları havi nihai YEK listesi, 7 nci ve 9 uncu madde hükümleri dikkate alınarak 30 Kasım tarihine kadar sonuçlandırılır. Nihai YEK listesi Kurul kararı ile belirlenecek örneğe uygun düzenlenerek Kurum internet sayfasında duyurulur ve PMUM’a bildirilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında hazırlanacak nihai YEK listesinde;

a) Kaynak türlerine göre YEKDEM’e tabi olan üretim lisansı sahiplerine ait tesislerin işletmeye giriş tarihleri, yıllık elektrik enerjisi üretim kapasiteleri ve yıllık üretim programına ilişkin bilgiler,

b) Dağıtım bölgesi bazında muafiyetli üretim miktarına ilişkin kaynak bazında ve toplam olarak öngörülecek bilgiler,

yer alır.

(3) YEKDEM’e esas üretim dönemi, her takvim yılının birinci günü başlar ve son günü itibariyle nihayet bulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEK Destekleme Mekanizmasının İşleyişine İlişkin Hükümler

YEKDEM’den yararlanabilecekler

MADDE 9 – (1) Lisansı kapsamındaki üretim tesisi bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olup 18/5/2005 tarihinden 31/12/2015 tarihine kadar işletmeye girmiş veya girecek olan üretim lisansı sahibi tüzel kişiler tesislerinin işletmeye giriş tarihinden itibaren on yıl süreyle YEKDEM'den yararlanabilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında başvuru yapanların üretim tesislerinin, başvuru tarihi itibarıyla işletmeye girmiş olması ve YEKDEM'e kayıt amacıyla Kuruma yapacakları başvurunun bu Yönetmelik hükümlerine göre kabul edilmesi gerekir.

(3) LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından ürettiği elektrik enerjisi muafiyetli üretim miktarı kapsamındaki gerçek veya tüzel kişiler, tesislerinin işletmeye girdiği tarihten itibaren 10 yıl süreyle, bölgesinde buldukları perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri aracılığıyla YEKDEM'den yararlanır.

(4) YEKDEM'den yararlanacaklar için öngörülen süreler; tesisleri işletmedeki üretim lisansı sahipleri için tesisin işletmeye girdiği tarihten, henüz işletmeye girmemiş olanlar için işletmeye gireceği tarihten itibaren başlar.

YEKDEM kapsamındaki kayıtlar

MADDE 10 – (1) PMUM, YEKDEM kapsamındaki enerjinin uzlaştırılması için bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatta öngörülen işlemleri yürütebilmek amacıyla DUY hükümleri uyarınca PMUM nezdinde kayıtlı bir YEKDEM portföyü oluşturur.

(2) 8 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen nihai YEK listesinde yer alan lisanslı üretim tesislerine ilişkin DUY kapsamındaki UEVÇB ve sayaç kayıtları, PMUM'un oluşturacağı YEKDEM portföyü altında yer alacak şekilde güncellenir. Kayıt bulunmaması halinde, YEKDEM portföyü altında DUY hükümleri uyarınca UEVÇB ve sayaç kaydı yapılır.

(3) LÜY hükümleri uyarınca dağıtım sistemine verilecek muafiyetli üretim miktarı için perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri adına, kaynak bazında, YEKDEM portföyü altına DUY hükümleri uyarınca UEVÇB ve sayaç kaydı yapılır.

YEKDEM kapsamındaki enerji üretim tahminleri

MADDE 11 – (1) Üretim lisansı sahibi her bir YEKDEM katılımcısı saatlik üretim tahminlerini her bir gün için, önceki gün saat 09:00 itibarıyla MYTM tarafından belirlenecek şekilde uygun olarak MYTM'ye bildirir.

(2) Muafiyetli üretim miktarı için YEKDEM katılımcısı olan perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri kendi dağıtım sistemleri içindeki OSB ve serbest bölgelerde yerleşik yenilenebilir enerji kaynaklarından LÜY kapsamında üretim yapan tesisler de dahil, muafiyetli üretim miktarına ilişkin kaynak bazında saatlik tahminlerini kaynak bazında tanımlanmış her bir UEVÇB için toplam olarak, her bir gün için, önceki gün saat 09:00 itibarıyla MYTM tarafından belirlenecek şekilde uygun olarak MYTM'ye bildirir.

(3) MYTM, birinci ve ikinci fıkralar uyarınca kendisine bildirilmiş olan üretim tahminlerinden faydalanarak ve/veya kendi geliştirdiği tahmin yöntemlerine dayanarak

her gün bir gün sonrası için UEVÇB bazında saatlik üretim tahmini yapar ve söz konusu tahminleri KGÜP olarak dikkate alır. MYTM, gerekli olması halinde YEKDEM katılımcılarından tahminlere esas olacak verileri talep edebilir. UEVÇB bazında yapılan saatlik üretim tahminleri PMUM'a YEKDEM bölgesel/ulusal toplam saatlik üretim tahmini şeklinde sunulur.

(4) MYTM, üçüncü fıkra kapsamında hesapladığı YEKDEM bölgesel/ulusal toplam saatlik üretim tahminini aynı gün içerisinde saat 10:30'a kadar PMUM'a PYS üzerinden bildirir. PMUM, YEKDEM bölgesel/ulusal toplam üretim tahminini PYS aracılığıyla saat 11:00'a kadar yayımlar.

YEKDEM kapsamında enerjinin satın alınması ve uzlaştırılması

MADDE 12 – (1) YEKDEM kapsamında iletim ve/veya dağıtım sistemine verileceği MYTM tarafından bildirilen ve tedarikçiler tarafından satın alınacağı kabul edilen tahmini enerji miktarı, YEKDEM portföyü altında PMUM tarafından gün öncesi piyasasında fiyattan bağımsız teklif olarak değerlendirilmek üzere her gün saat 11:30'a kadar sistem satış teklifi olarak PYS aracılığıyla bildirilir.

(2) Tedarikçiler nam ve hesabına YEKDEM portföyü altında PMUM tarafından birinci fıkra kapsamında satışı yapılan enerjiye ilişkin tutar, 16 ncı madde uyarınca hesaplanan YEKDEM portföy geliri olarak tedarikçilere ÖYO oranında aylık bazda paylaşılır.

YEK toplam bedelinin hesaplanması

MADDE 13 – (1) YEKDEM katılımcılarına her bir fatura dönemi için ödenecek YEK toplam bedeli (YEKTOB) aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKTOB = \left(\sum_{i=1}^n \sum_{b=1}^n \sum_{u=1}^k (UEVM_{i,b,u} \times YEF_i \times KUR_u) \times 10 \right) + \sum_{j=1}^m LUYTOB_j \quad (1)$$

Bu formülde geçen;

YEKTOB: Her bir fatura dönemi için hesaplanan YEK toplam bedelini (TL),

LÜYTOB: Her bir fatura dönemi için "j" dağıtım şirketi tarafından bölgesindeki muafiyetli üretime ilişkin olarak hesaplanan ve bölgesindeki gerçek ve/veya tüzel kişilere ödenecek toplam bedeli (TL),

$UEVM_{i,b,u}$: i YEKDEM katılımcısı olan üretim lisansı sahibi tüzel kişiye ait b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemine ait Uzlaştırmaya Esas Veriş Miktarını (MWh),

YEF_i: i YEKDEM katılımcısı olan üretim lisansı sahibine uygulanacak olan fiyatı (ABD Doları cent/kWh),

KUR_u: Her bir uzlaştırma döneminin dahil olduğu günde geçerli TCMB döviz

alış kurunu (TL/ABD Doları)

k: İlgili fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını,

n: Lisanslı üretim tesisi olan her bir YEKDEM katılımcısına ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

a: Lisanslı üretim tesisi olan YEKDEM katılımcı sayısını,

m: YEKDEM katılımcısı olan dağıtım şirketlerinin sayısını,

ifade eder.

(2) Her bir YEKDEM katılımcısına uygulanacak fiyat, YEK Kanununa ekli I sayılı Cetvelde kaynak bazında belirlenen fiyat ile YEK Kanununa ekli II sayılı Cetvelde belirlenen fiyatlardan yararlanarak Bakanlıkça YEK Kanununun 6/B maddesi uyarınca çıkarılacak Yönetmeliğe göre hesaplanmış yerli ürün destek fiyatının toplanması suretiyle elde edilir. Bu fiyat nihai YEK listesinde her bir YEKDEM katılımcısı için ayrı ayrı gösterilir.

Ödeme yükümlülüğü oranının hesaplanması

MADDE 14 – (1) Bir fatura döneminde, i tedarikçisi için ödeme yükümlülüğü oranı(ÖYO) aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$\text{ÖYO}_i = \frac{\sum_{b=1}^n \sum_{n=1}^k \text{UEÇM}_{i,b,n}}{\sum_{b=1}^m \sum_{n=1}^k \text{UEÇM}_{i,b,n}} \quad (2)$$

Bu formülde geçen;

ÖYO_i : Bir fatura döneminde i tedarikçisinin YEKDEM uyarınca ödeme yükümlülüğü oranını (%),

UEÇM_{i,b,u} : DUY ilgili madde uyarınca hesaplanan, i tedarikçisi adına kayıtlı b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemi için, tedarik yükümlülüğü kapsamındaki uzlaştırmaya esas çekiş miktarını (MWh),

n: Bir fatura dönemine ilişkin i tedarikçisi adına kayıtlı piyasa katılımcısına ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

m : Bir fatura dönemine ilişkin toplam uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

k: Bir fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemi sayısını, ifade eder.

Ödeme yükümlülüğü tutarının hesaplanması

MADDE 15 – (1) Her bir tedarikçiden PMUM tarafından aylık bazda tahsil

edilecek ödeme yükümlülüğü tutarı (ÖYT), YEKDEM kapsamında hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranı dikkate alınarak aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$\text{ÖYT}_i = \text{YEKTOB} \times \text{ÖYO}_i \quad (3)$$

Bu formülde geçen;

ÖYT_i : Her bir fatura dönemi için i tedarikçisi tarafından ödenecek tutarı (TL),

YEKTOB: Her bir fatura dönemi için hesaplanan YEK toplam bedelini (TL),

ÖYO_i : Her bir fatura dönemi için i tedarikçisinin ödeme yükümlülüğü oranını (%), ifade eder.

YEKDEM portföy gelirinin hesaplanması ve paylaşılması

MADDE 16 – (1) YEKDEM portföyünün uzlaştırılmasından elde edilen gelir aşağıda yer alan formüle göre hesaplanır:

$$\text{YPG} = \sum_{t=1}^l \sum_{u=1}^k (\text{SGÖF}_{t,u} \times \text{YEKSSM}_{t,u}) \quad (4)$$

Bu formülde geçen;

YPG: Her bir fatura dönemi için YEKDEM portföyünün uzlaştırılmasından elde edilen geliri (TL),

$\text{SGÖF}_{t,u}$: t teklif bölgesi ve u uzlaştırma dönemine ait Gün Öncesi Fiyatını (TL/MWh),

$\text{YEKSSM}_{t,u}$: YEKDEM kapsamında PMUM tarafından gün öncesi dengeleme kapsamında fiyattan bağımsız teklif olarak değerlendirilen ve t teklif bölgesi için, u uzlaştırma dönemine ait tekliften dolayı gerçekleştirilen sistem satış miktarını (MWh),

l: t teklif bölgesi sayısını,

k: Bir fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemi sayısını,

ifade eder.

(2) YEKDEM portföy gelirinden faiz geliri elde edilmesi halinde bu miktar her fatura dönemi bazında YEKDEM portföy gelirin eklenir.

(3) Her bir tedarikçiye PMUM tarafından ödenecek YEKDEM portföy geliri tutarı (YPGT), YEKDEM kapsamında hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranı dikkate alınarak aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$\text{YPGT}_i = \text{YPG} \times \text{ÖYO}_i \quad (5)$$

Bu formülde geçen;

YPGT_i: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisine ödenecek YEKDEM portföy geliri tutarını, (TL),

YPG : Her bir fatura dönemi için hesaplanan YEKDEM portföy gelirini (TL),

ÖYO_i: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisinin ödeme yükümlülüğü oranını, (%),

ifade eder.

YEKDEM portföyü enerji dengesizlik miktarının hesaplanması

MADDE 17 – (1) YEKDEM katılımcılarının toplam enerji dengesizlik miktarı aşağıdaki yer alan formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKEDM_{t,a} = \sum_{i=1}^a \sum_{b=1}^b (UEVM_{i,t,b,u} - YEKSSM_{t,a}) \quad (6)$$

Bu formülde geçen;

UEVM_{i,t,b,u}: i YEKDEM katılımcısının t teklif bölgesinde, b uzlaştırmaya esas veriş çekişbiriminin, u uzlaştırma dönemindeki uzlaştırmaya esas veriş miktarını (MWh),

YEKSSM_{t,u}: YEKDEM kapsamında PMUM tarafından gün öncesi dengeleme kapsamında fiyattan bağımsız teklif olarak değerlendirilen ve t teklif bölgesi için, u uzlaştırma dönemine ait tekliften dolayı gerçekleştirilen sistem satış miktarını (MWh),

n: YEKDEM katılımcılarına ait uzlaştırmaya esas çekiş birimi sayısını,

a: YEKDEM katılımcı sayısını,

ifade eder.

YEKDEM portföyü enerji dengesizlik tutarının hesaplanması ve paylaşılması

MADDE 18 – (1) YEKDEM portföyünün uzlaştırılmasından elde edilen enerji dengesizlik tutarı (YEKEDT) aşağıda yer alan formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKEDT = \sum_{t=1}^t \sum_{u=1}^u (SMF_{t,u} \times YEKEDM_{t,a}) \quad (7)$$

Bu formülde geçen;

YEKEDT: Her bir fatura dönemi için YEKDEM portföyüne ilişkin enerji

dengelesizlik tutarını (TL),

$SMF_{t,u}$: Dengeleme güç piyasası kapsamındaki u uzlaştırma döneminde yer aldığı t teklif bölgesi için hesaplanan Sistem Marjinal Fiyatını (TL/MWh),

$YEKEDM_{t,u}$: PMUM tarafından t teklif bölgesi için u uzlaştırma döneminde, Gün Öncesi Dengeleme kapsamında tüm tedarikçiler adına satılan enerji ile ilgili uzlaştırma döneminde YEKDEM katılımcılarının toplam Uzlaştırmaya Esas Veriş Miktarı arasındaki fark sebebiyle hesaplanan dengelesizlik miktarını (MWh),

l: t teklif bölgesi sayısını

k: Bir fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemi sayısını,

ifade eder.

(2) Her bir tedarikçinin YEKDEM kapsamındaki enerji dengelesizlik tutarı (YEKEDT), YEKDEM kapsamında hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranı (ÖYO) dikkate alınarak aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır;

$$YEKEDT_i = YEKEDT \times ÖYO_i \quad (8)$$

Bu formülde geçen;

$YEKEDT_i$: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisine ödenecek YEK enerji dengelesizlik tutarını, (TL),

YEKEDT : Her bir fatura dönemi için hesaplanan toplam YEK enerji dengelesizlik tutarını (TL),

$ÖYO_i$: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisinin ödeme yükümlülüğü oranını, (%) ,

ifade eder.

YEK bedellerinin hesaplanması

MADDE 19 – (1) YEKDEM katılımcısı olan her bir lisanslı üretim tesisi için lisans sahibine ödenecek YEK bedeli ($YEKBED_i$) aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKBED_i = \sum_{b=1}^n \sum_{u=1}^m (UEVM_{i,b,u} \times YEF_i \times KUR_u) \times 10 \quad (9)$$

Bu formülde geçen;

$YEKBED_i$: Her bir fatura dönemi için i YEKDEM katılımcısına ödenecek YEK bedelini (TL),

$UEVM_{i,b,u}$: i YEKDEM katılımcısına ait b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemine ait Uzlaştırmaya Esas Veriş Miktarını (MWh),

YEK_{F_i}: i YEKDEM katılımcısına uygulanacak olan fiyatı (ABD Doları cent/kWh),

KUR_u: Her bir uzlaştırma döneminin dahil olduğu günde geçerli TCMB döviz alış kurunu (TL/ABD Doları)

M : İlgili fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını,

n: YEKDEM katılımcılarına ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

ifade eder.

(2) LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi yapan kişiler nam ve hesabına YEKDEM katılımcısı olan her bir perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketine ödenecek YEK bedeli (YEKBED_i) kendilerince LÜY ilgili hükümlerine göre hesaplanmış olan ve 13 üncü madde uyarınca YEKTOB hesabında kullanılan LÜYTOB değeridir.

YEKDEM'e ilişkin aylık süreç

MADDE 20 – (1) TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketi tarafından YEKDEM katılımcısı lisanslı üretim tesisleri bazında okunan veriş değerleri ile dağıtım şirketleri tarafından okunarak kaynak bazında toplanan muafiyetli üretim miktarı DUY'da yer alan ilgili maddeler uyarınca PYS üzerinden PMUM'a bildirilir.

(2) Üretim lisansı sahibi her bir YEKDEM katılımcısına ödenecek bedel PMUM tarafından; muafiyetli üretime ilişkin ödenecek toplam bedel ise ilgili perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri tarafından LÜY ilgili hükümleri uyarınca hesaplanır.

(3) İlgili dağıtım şirketi tarafından hesaplanan toplam bedelin PMUM'a PYS üzerinden bildirilmesini müteakip PMUM 13 üncü madde uyarınca YEKTOB hesabını gerçekleştirir.

(4) Bu bedel, YEKDEM katılımcılarına ilişkin uzlaştırma bildiriminin PYS aracılığıyla yayımlanmasını müteakip her bir YEKDEM katılımcısı tarafından DUY hükümleri uyarınca PMUM'a ayrıca faturalanır.

(5) İkinci fıkrada kapsamında her bir YEKDEM katılımcısı için belirlenen YEK bedellerinin toplanması suretiyle hesaplanan YEKTOB, tedarikçilere 14 üncü madde uyarınca hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranında aylık bazda paylaştırılarak, her bir tedarikçi için ödeme yükümlülüğü tutarı belirlenir.

(6) 12 nci madde uyarınca gün öncesi piyasasına sunulan sistem satış teklifleri ile uzlaştırmaya esas veriş miktarı arasındaki farkın, ilgili saat için geçerli SMF değeriyle çarpılması suretiyle elde edilen tutar, YEKDEM kapsamında enerji dengesizlik tutarı olarak değerlendirilir ve bu tutar tedarikçilere 14 üncü madde uyarınca hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranında 18 inci madde hükümleri kapsamında hesaplanarak aylık bazda paylaştırılır ve her bir tedarikçiye ilişkin enerji dengesizlik

tutarı belirlenir.

(7) YEKDEM kapsamında her bir fatura dönemi için hesaplanan YEKDEM portföy geliri, ödeme yükümlülüğü tutarı, enerji dengesizlik tutarı ve geçmişe dönük düzeltme tutarı tedarikçilere DUY hükümleri uyarınca YEKDEM'e ilişkin uzlaştırma bildirimini olarak yayınlanır. Bu bedel, PMUM tarafından DUY ilgili hükümlerinde öngörülen sürece uygun biçimde tedarikçilere fatura olarak gönderilir.

Teminatlar

MADDE 21 – (1) PMUM, tedarikçilerin bu Yönetmeliğin 15 inci maddesi uyarınca hesaplanan ödeme yükümlülüğü tutarlarına ilişkin mükellefiyetlerini yerine getirmek amacıyla, gerektiğinde DUY hükümlerine göre tahsil edilen teminatlarını kullanabilir.

(2) Birinci fıkraya uyarınca tedarikçilerin nakit teminatlarının kullanılması veya diğer teminatlarının nakde çevrilerek kullanılması halinde ilgililer, kullanılan teminatlarını ilgili DUY hükümlerinde öngörülen miktarlara tamamlamak ve/veya güncellemekle yükümlüdür.

İtirazlar, faturalama ve ödemelere ilişkin süreç

MADDE 22 – (1) Faturalama, ödemeler, ödemelerin yapılmaması, itirazlar ve düzeltmelere ilişkin süreçler için DUY hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YEKDEM Kapsamında Tarafların Hak ve Yükümlülükleri

Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezinin görev ve yükümlülükleri

MADDE 23 – (1) PMUM, bu Yönetmelikte öngörülen iş ve işlemleri tarafsızlık ve titizlik esaslarına göre yapmak ve YEKDEM'i belirlenen sürede kurarak işler hale getirmekle yükümlüdür.

(2) PMUM, tedarikçilerin ve YEKDEM katılımcılarının bu Yönetmelik kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini ayrı hesaplarda tutar ve izler.

YEKDEM katılımcılarının yükümlülükleri

MADDE 24 – (1) Her bir YEKDEM katılımcısı lisansı kapsamındaki tesiste gerçekleşen tüm üretimi ancak YEKDEM kapsamında değerlendirir; bu miktar PMUM tarafından oluşturulacak YEKDEM portföyü dışında herhangi bir şekilde ticarete konu edilemez.

(2) YEKDEM katılımcısı lisans sahibi basiretli tacir olan tüzel kişiler ile üretimleri muafiyetli üretim miktarı kapsamındaki lisanssız üreticiler, YEKDEM'e tabi olduğu sürece, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine uymak ve iyiniyet esaslarına göre

faaliyet yürütmekle yükümlüdür.

(3) YEKDEM katılımcıları;

a) YEKDEM'e tabi tesisi ile PMUM tarafından oluşturulacak YEKDEM portföyü dışında herhangi bir dengeden sorumlu gruba katılamaz.

b) YEKDEM'e tabi oldukları yıl içinde 27/12/2008 tarihli ve 27093 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliğinde öngörülen primer vesekonder frekans kontrolüne katılım ile DUY hükümlerinde öngörülen dengeleme güçpiyasasına katılıma ilişkin yükümlülükler ve piyasa işletim ücretinden muaftır.

(4) Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri satın aldıkları muafiyetli üretim miktarını ikili anlaşmalar ve/veya tarife kapsamında satamaz, ancak YEKDEM kapsamında değerlendirir.

(5) YEKDEM katılımcısı üretim lisansı sahiplerinin ilgili fatura dönemi içerisindeki net tüketimleri dolayısıyla düşecekleri dengesizlik tutarına, uzlaştırma bildiriminde yer verilir ve PMUM tarafından kendilerine fatura edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yaptırımlar ve yaptırımların uygulanmasındaki usul

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca Kuruma yapılan başvurularda başvuru sahibinin yanıtıcı bilgi ve/veya belge verdiğinin/düzenlediğinin tespiti halinde lisans sahibi tüzel kişi bu Yönetmelik kapsamındaki haklardan yararlandırılmaz, ödenmiş tutarlar geri alınır ve Kanun'un 11 inci maddesi hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilir.

Bildirimler ve tebligat

MADDE 26 – (1) YEKDEM katılımcıları ve tedarikçiler DUY uyarınca işletilen PYS'ye erişim sağlayabilmek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Bu Yönetmeliğin Üçüncü Bölümünde düzenlenen iş ve işlemlerle ilgili bildirim ve tebligatlar için PYS kullanılır. Ancak PYS'nin işler halde olmaması durumunda bildirim ve tebligatlar sırasıyla faks, e-posta ve telefon aracılığıyla gerçekleştirilir. Faks, e-posta veya telefon aracılığıyla yapılan bildirimler en kısa sürede PYS'ye aktarılır.

(2) Bu Yönetmelikte düzenlendiği halde birinci fıkra kapsamı dışında kalan iş ve işlemlerle ilgili bildirim ve tebligatlar 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak yapılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 27 – (1) 4/10/2005 tarihli ve 25956 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında

Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Atıflar

MADDE 28 – (1) 4/10/2005 tarihli ve 25956 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

2011 yılı başvuruları

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) YEKDEM’e 2011 yılında tabi olmak isteyenler 6 ncı maddede öngörülen başvuruyu bu Yönetmeliğin Resmî Gazete’de yayımını takip eden bir ay içerisinde yapmak zorundadır.

(2) YEKDEM’e 2011 yılında tabi olmak isteyenler için 7 ve 8 inci maddelerde öngörülen iş ve işlemler, birinci fıkrada öngörülen bir aylık sürenin bitimini takip eden bir ay içerisinde yapılır.

YEK destekleme mekanizmasının başlangıç tarihi

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) PMUM, 1 Aralık 2011 tarihi itibari ile YEKDEM mekanizmasını işletecek şekilde gerekli hazırlıkları tamamlamakla yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.